

Kliniskt beslutsfattande

Clinical decision-making
30 hp

Programkurs

8LA120

Gäller från: 2027 VT

Fastställd av	Huvudområde	
Ordförande i Utbildningsnämnden för grund- och avancerad nivå	Medicin	
Fastställandedatum	Utbildningsnivå	Fördjupningsnivå
2026-02-18	Avancerad nivå	A1F
Reviderad av	Utbildningsområde	
	Medicinska området	
Revideringsdatum	Ämnesgrupp	
	Medicin	
Gavs första gången	Gavs sista gången	
VT 2027		
Institution	Ersätts av	
Institutionen för hälsa, medicin och vård		

Särskild information

Kursen utgör Läkarprogrammets tolfte kurs. Kursen ges på en av följande huvudstudieorter: Jönköping, Kalmar, Linköping eller Norrköping. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som kan vara förlagd till annan ort och ge resekostnader för studenten. VFU kan även förläggas under kvällar, nätter och helger. För uppfyllande av lärandemålen och för att adekvat bedömning av VFU ska kunna göras behövs i regel aktivt deltagande under minst 30 timmar per vecka.

Kursen ges för

- Läkarprogrammet

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs godkänt betyg på kursen Klinisk medicin 4 och godkända obligatoriska moment på kursen Klinisk medicin 5. Dessutom krävs att förkunskapskraven till föregående kurser är uppfyllda enligt utbildningsplanen.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- förklara primärvårdens organisation och roll i hälso- och sjukvårdsorganisationen samt i förhållande till andra samhällsaktörer,
- redogöra för och analysera symtom, undersökningsfynd och sjukdomsförlopp utifrån normalfysiologiska och patofysiologiska mekanismer med epidemiologiska och demografiska faktorer i beaktande, gällande vanliga eller allvarliga sjukdomar och tillstånd inom allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- Redogöra för och motivera val av diagnostiska metoder i kliniska situationer inom allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- redogöra för och motivera farmakologisk och icke-farmakologisk behandling anpassad till klinisk situation, , vid vanligt förekommande eller allvarliga sjukdomar och tillstånd inom allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- förklara, analysera och värdera hur allvarliga bakomliggande sjukdomar, multisjuklighet och hög ålder påverkar beslut kring medicinsk bedömning, utredning och behandling, inklusive att avstå vård, vid sviktande vitala funktioner, tillstånd och skador inom allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- utifrån patofysiologi, anamnes, strukturerad fysikalisk undersökning, samt monitorering, föreslå och motivera medicinsk prioritering av akut sjuka patienter samt tidskritiskt medicinskt beslutsfattande vid

- omhändertagande inom akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- utifrån analys och tolkning av medicinsk information planera och motivera fortsatt övervakning, utredning och behandling, samt medicinsk vårdnivå, vid och efter det initiala omhändertagandet inom akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- redogöra för hur sjukvårdsorganisationen förändras vid stabsläge, förstärkningsläge och katastrofläge samt syftet med dessa förändringar,
- redogöra för den civila sjukvårdens roll i totalförsvaret och beredskapsorganisationen,
- redogöra för basal skadelära och uppkomstmekanismer för vanliga skadetyper, samt sjukvårdens roll vid skadedokumentation,
- redogöra för lagstiftningen om rättsintyg och sjukvårdens samt rättsmedicinens roller i samband med oklara dödsfall.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten självständigt kunna:

- inhämta anamnes och genomföra fysikaliskt och psykiskt status, anpassat till frågeställning och situation, beträffande vanligt förekommande eller allvarliga sjukdomar, tillstånd och skador inom allmänmedicin, akutsjukvård, intensivvård och perioperativ vård,
- värdera anamnes och kliniska fynd utifrån differentialdiagnostiskt perspektiv för vanligt förekommande eller allvarliga sjukdomar, tillstånd och skador inom allmänmedicin, akutsjukvård, intensivvård och perioperativ vård samt prioritera och planera fortsatt handläggning i samverkan med patient och närstående,
- identifiera och värdera riskfaktorer för uppkomst av vanligt förekommande eller allvarliga sjukdomar och tillstånd inom allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård och i samråd med patienten vidta preventiva åtgärder,
- dokumentera medicinska bedömningar och åtgärder, samt utfärda relevanta intyg med tillämpning av relevanta lagar och förordningar vid myndighetsutövning,
- strukturerat sammanfatta och kommunicera relevant information från anamnes, status och journaluppgifter till kollegor muntligt och skriftligt som underlag för klinisk bedömning och samverkan kring patienten,
- genomföra strukturerat initialt omhändertagande, prioritera och utföra, alternativt avstå, behandling och intervention samt värdera tillhörande risker i samband med sviktande vitala funktioner, tillstånd och skador inom akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- agera på förändringar i patienters sjukdomsförlopp med ställningstagande till och utförande av situationsanpassade adekvata diagnostiska och terapeutiska interventioner, inklusive beslut om vårdbegränsande eller palliativa åtgärder i akutsjukvård, vid sviktande vitala funktioner och perioperativ vård,
- ordinera och administrera läkemedel vid akut sjukdom och/eller akut händelse i sjukhusmiljö, samt förskriva läkemedel inom allmänmedicin,
- förebygga och hantera oväntade händelser i samband med vårdåtgärder, inklusive deras potentiella konsekvenser, vid handläggning av akut sjuka

- patienter och inom perioperativ vård,
- tillämpa lagar och förordningar inom rättsmedicin, allmänmedicin, akutsjukvård, perioperativ vård samt intensivvård,
- tillämpa medicinska inriktningsbeslut,
- identifiera och dokumentera skador till följd av våld/fysiskt trauma,
- uppmärksamma och fråga patienter om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- genomföra vanligt förekommande medicinska procedurer.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- etablera professionella och förtroendefulla relationer till patienter, anhöriga, medarbetare och medstudenter,
- motivera vikten av patientsäkerhetsarbete och kunna identifiera patientsäkerhetsrisker,
- analysera, värdera och reflektera kring rättsmedicinska aspekter på dödsfall samt skador till följd av våld/fysiskt trauma,
- kritiskt värdera resursfördelning inom hälso- och sjukvård och medicinska inriktningsbeslut vid ett masskadescenario, med särskilt fokus på etiska konsekvenser på såväl individ- som systemnivå,
- uppvisa självkännedom samt identifiera och ta ansvar för fortsatt behov av utveckling i yrkesrollen som läkare,
- arbeta funktionellt, i team, i vårdorganisationen samt ge och ta emot konstruktiv återkoppling på ett sätt som främjar lärande och professionell utveckling.

Kursinnehåll

VFU genomförs inom akutsjukvård, anestesi, perioperativ vård och intensivvård samt allmänmedicin.

Undervisningen avseende teori och färdigheter, utöver VFU bedrivs inom ramen för tre av läkarprogrammets teman och innehåller:

Generalist (GEN)

- Handläggning, inkluderande differentialdiagnostik, monitorering, prioritering, behandling, uppföljning och prevention av tillstånd, symptom och sjukdomar inom akutsjukvård och allmänmedicin.
- Översikt av ämnena rättsmedicin och katastrofmedicin med fokus på hur dessa kopplas till övriga medicinska verksamheter och den enskilde läkarens roll och funktion.

Cirkulation-Respiration-Erytron-Njurar (CREN)

- Diagnostik, värdering, monitorering, prioritering, behandling och uppföljning inom perioperativ vård och intensivvård.

Professionell utveckling (PU)

- Tillämpning av sina kunskaper om våld i nära relation.
- Reflektion över rollen som läkare.

Undervisnings- och arbetsformer

Inom Medicinska fakulteten utgör det studentcentrerade och problembaserade lärandet grunden i undervisningen. Studenten tar ett eget ansvar för sitt lärande genom ett aktivt och bearbetande förhållningssätt till lärandeuppgifterna. Arbetsformerna utmanar studenterna att självständigt formulera frågor för lärande, att söka kunskap och att i dialog med andra bedöma och utvärdera uppnådd kunskap. Studenter arbetar tillsammans i grupper utifrån verklighetsanknutna situationer för att utveckla det egna lärandet, bidra till medstudenters lärande och för att träna samarbete. Lärarens roll är att stödja studenter i detta arbetssätt. Utbildningarna är upplagda i ämnesintegrerade teman, i teoretiska och praktiska moment som varvas under hela utbildningen.

Inom läkarutbildningen används också case-metodik (t ex typfall) med fokus på evidensbaserad medicin för att stimulera läkarstudenterna till lärande som kombinerar teori och praktik. Studenterna tillägnar sig därigenom kompetens för fortsatt lärande efter avslutad grundutbildning och utvecklar ett vetenskapligt förhållningssätt. Verksamhetsintegrerat lärande med ökad komplexitet och gradvis ökad självständighet bidrar till att studenterna förbereds för framtida yrkesverksamhet. Praktiska kliniska färdigheter undervisas både i simulerad miljö och under VFU. I undervisningen i denna kurs tillämpas olika arbetsformer såsom arbete i grupp, föreläsning, seminarium, simulering, färdighetsträning, teamarbete och VFU.

Examination

Kursen examineras genom en individuell skriftlig salstentamen och individuell praktisk examination (ISCE). De obligatoriska momenten på kursen är färdighetsträningar, seminarier och avslutningsreflektion, inklusive tillhörande inlämningsuppgift, samt VFU inkluderande typfall, interprofessionell simulering och medsittningar. Inom VFU används formativ bedömning kontinuerligt utifrån fastställda bedömningskriterier.

Vid underkänt på VFU får studenten göra detta moment ytterligare endast en gång. Salstentamen får skrivas ett obegränsat antal gånger av de studenter som ej uppnått godkänt resultat. Praktisk tentamen får genomgå högst fem gånger.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Anmälan till examination/tentamen

Inför varje kurs anges hur anmälan till examination skall gå till.

För att få delta i den praktiska examinationen, (ISCE) krävs godkänt deltagande i det obligatoriska momentet "färdighetsträningar" (simuleringar).

En student får tidigast delta i kursens examinationer och obligatoriska moment vid det första ordinarie tillfället som dessa ges under det kurstillfälle där studenten är antagen och registrerad.

Omexamination

Datum för omexamination meddelas normalt senast vid det ordinarie provtillfället, härvid gäller att omfattningen skall vara densamma som vid ordinarie examination. Detta gäller även bedömning av VFU. Tidpunkt bestäms i varje enskilt fall men kan ske endast när lärare, handledare och VFU-plats finns att tillgå.

Examination för studenter med funktionsnedsättning

Om LiU:s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatören har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och

examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Byte av examinator

Student som underkänts två gånger vid examination på kursen eller del av kursen har efter begäran rätt att få annan examinator vid förnyat examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar mot det.

Avbrytande av VFU

En student kan komma att få avbryta den verksamhetsförlagda utbildningen i förtid och bli underkänd om det finns en påtaglig risk för att studenten på grund av grov oskicklighet riskerar att skada en person i verksamheten, t.ex. elev, patient eller motsvarande. Studenten får inte delta i den verksamhetsförlagda utbildningen på nytt innan examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som krävs för att inte riskera att skada en annan person. En student har rätt till maximalt två sådana kontrolltillfällen.

Under förutsättning att det finns tillräckligt underlag för bedömning av studentens prestationer under verksamhetsförlagd utbildning i relation till kursens mål får betyg sättas även om studenten har varit delvis frånvarande från den verksamhetsförlagda utbildningen eller avbrutit den i förtid.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Anmälan till examination/tentamen

Inför varje kurs anges hur anmälan till examination skall gå till.

Omexamination

Datum för omexamination meddelas normalt senast vid det ordinarie provtillfället, härvid gäller att omfattningen skall vara densamma som vid ordinarie examination.

Detta gäller även bedömning av verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Tidpunkt bestäms i varje enskilt fall men kan ske endast när lärare, handledare och VFU-plats finns att tillgå.

Examination för studenter med funktionsnedsättning

Om LiU:s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatören har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Byte av examinator

Student som underkänts två gånger vid examination på kursen eller del av kursen har efter begäran rätt att få annan examinator vid förnyat examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar mot det.

Avbrytande av VFU

En student kan komma att få avbryta den verksamhetsförlagda utbildningen i förtid och bli underkänd om det finns en påtaglig risk för att studenten på grund av grov oskicklighet riskerar att skada en person i verksamheten, t.ex. elev, patient eller motsvarande. Studenten får inte delta i den verksamhetsförlagda utbildningen på nytt innan examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som krävs för att inte riskera att skada en annan person. En student har rätt till maximalt två sådana kontrolltillfällen.

Under förutsättning att det finns tillräckligt underlag för bedömning av studentens prestationer under verksamhetsförlagd utbildning i relation till kursens mål får betyg sättas även om studenten har varit delvis frånvarande från den verksamhetsförlagda utbildningen eller avbrutit den i förtid.

Betygsskala

Tvågradig skala, U, G

Kurslitteratur

Litteraturlista fastställs senast två månader före kursstart av programutskottet för Läkarprogrammet. Obligatorisk kurslitteratur finns ej.

Övrig information

Planering och genomförande av kursen skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen. Kursansvarig lärare sammanställer analys av kursvärdering och ger förslag till utveckling av kursen. Analys och förslag återkopplas till studenterna, programansvarig/studierektor och vid behov till nämnden för utbildning på grund- och avancerad nivå om det rör generell utveckling och förbättring.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att likvärdiga villkor råder med avseende på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Om kursen upphör att ges eller genomgår större förändring erbjuds normalt examination enligt denna kursplan, vid totalt tre tillfällen inom/ i anslutning till de två terminer som följer, varav ett i nära anslutning till det första examinationstillfället.

Om det finns synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna kursplan.